

۱۳۰۲۹۹

دانشکده حقوق

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق بین الملل

موضوع:

دادگاه کیفری سیرالئون

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر سید علی هنجنی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر صابر نیاورانی

دانشجو:

محمد تقدسی

۱۳۸۸/۱۱/۶

سال تحصیلی ۱۳۸۷

۱۳۰۲۶۹

تشکر و قدردانی

حمد و سپاس خداوند متعال را که نعمت تحصیل علم را در سایه انوار الهی خود به من
ارزانی داشت و بانشکر از اساتید محترم دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، استاد
گرامی دکتر سید محمد ماثمی ریاست محترم گروه حقوق عمومی، جناب آقای دکتر سید
علی، بنحی استاد محترم راهبنا و جناب آقای دکتر صابر نیاورانی استاد محترم مشاور که در
مشاوره این پایان نامه اینجانب را یاری نمودند و قدردانی از استاد محترم داور جناب
آقای دکتر سید جمال سیفی که زحمت داوری پایانه را تقبل نمودند و تقدیر از
دوست دانشمند دکتر کمال جوادی که از ارشادات ایشان نیز در تکمیل پایانه
بسیار بهره مند شدم.

و من الله التوفیق

چکیده

این پایان نامه به تبیین و تحلیل دادگاه کیفری بین المللی سیرالئون یا دادگاه ویژه سیرالئون در مقایسه با محاکم بین المللی پیش از این علی الخصوص دادگاههای بین المللی یوگسلاوی سابق و رواندا از نظر ساختار و ماهیت در پرتو ثمرات و رویه های قضایی موثر آن در قواعد نوپای حقوق بین الملل کیفری می پردازد.

دادگاه ویژه سیرالئون که در زمان تشکیل خود اولین دادگاه بین المللی نسل سوم یعنی دادگاه با خصیصه و صلاحیت ترکیبی ملی - بین المللی از محاکم بین المللی منحصر بفرد است که بر خلاف محاکم بین المللی یوگسلاوی سابق و رواندا که رکن شورای امنیت بوده و بر اساس قطعنامه شورای امنیت ایجاد شده همانند دیوان کیفری بین المللی بموجب موافقتنامه ولی به صورت دو جانبه با دولت سیرالئون در ۱۶ ژانویه ۲۰۰۲ در پاسخ به جنایات دهساله شورشیان و نقض حقوق داخلی سیرالئون و قواعد حقوق بشر دوستانه بین المللی در مخاصمات داخلی تشکیل و از ابتدای سال ۲۰۰۳ فعالیت و محاکمات خود را با صدور اولین کیفرخواست بین المللی علیه رییس جمهور سابق لیبریا چارلز تیلور در ۱۵ مارس ۲۰۰۳ آغاز نمود.

هر چند این دادگاه به دلایل مشکلات عدیده از جمله مشکلات مربوط به بودجه دادگاه و وابستگی آن به کمکهای داوطلبانه، تعقیب کیفری تمامی جنایتکاران را موضوع توافق خود با سازمان ملل قرار نداد و صلاحیت شخصی خود را محدود به اشخاص دارای سنگین ترین مسوولیت در ارتکاب جرایم قرار داد؛ صرف نظر از تلاش سازمان ملل در محاکمه ناقضین حقوق بشر دوستانه بین المللی در مخاصمات داخلی از یک طرف و اعاده آرامش به این کشور و تاثیر شایان مقررات بین المللی در ساختار قوه قضایی دولت سیرالئون این دادگاه توانست در تبیین و تثبیت عملی برخی دکترین و رویه های قضایی در حقوق در حال رشد بین الملل کیفری گام بردارد. که مهمترین آن تثبیت عملی قاعده عدم مصونیت تعقیب و محاکمه روسای کشورهای مرتکب جنایات بین المللی میباشد. این موضوع هر چند از بعد از جنگ جهانی دوم و دادگاههای نورنبرگ و توکیو در اساننامه ای مختلف محاکم کیفری بین المللی که جامعترین آن دیوان کیفری بین المللی به روشنی تصریح گردیده لیکن بعلمت مرگ هیتلر و موسیلینی تا پیش از دادگاه حاضر و محاکمه رییس جمهور سابق لیبریا صورت عملی به خود نگرفت.

صرف نظر از کاستی و ایرادات دادگاههای ویژه، بررسی عملکرد این قبیل دادگاهها نشان میدهد بعلمت سهولت و سرعت در تشکیل و رسیدگی و لازم الاجرا شدن مقررات و تصمیمات، حقوق بین الملل کیفری علیرغم وجود دیوان کیفر بین المللی نمیتواند خود را از ایجاد چنین دادگاههایی بی نیاز بداند شاهد مثال آن پیروی سازمان ملل از ایجاد دادگاههای مشابه همچون دادگاههای ویژه کامبوج، لبنان و کوزوو میباشد.

<u>عنوان</u>	<u>صفحه</u>
مقدمه.....	۱.....
بخش اول : سیر تاریخی، مبانی حقوقی و صلاحیت های دادگاه.....	۶.....
فصل اول : سیر تاریخی تاسیس مبانی حقوقی دادگاه.....	۷.....
بند اول : نامه رئیس جمهوری سیرالئون به رئیس شورای امنیت سازمان ملل...۷	۷.....
بند دوم : قطعنامه شماره ۱۳۱۵ شورای امنیت سازمان ملل.....	۹.....
بند سوم : گزارش دبیرکل سازمان ملل درخصوص تأسیس دادگاه.....	۱۱.....
۱- بخش اول گزارش.....	۱۱.....
۲- بخش دوم گزارش.....	۱۶.....
بند چهارم : موافقت نامه تأسیس و تشکیل دادگاه.....	۱۷.....
بند پنجم : قانون (تصویب) موافقت نامه ۲۰۰۲ دادگاه.....	۲۰.....
بند ششم : ماهیت دادگاه.....	۲۳.....
فصل دوم : صلاحیت های دادگاه.....	۲۸.....
بند اول : صلاحیت ذاتی.....	۲۸.....
۱- جرائم بین المللی.....	۲۸.....
الف) جنایات علیه بشریت.....	۲۹.....
ب) جنایات موضوع ماده ۳ مشترک کنوانسیونهای چهارگانه ژنو و پروتکل الحاقی شماره ۲.....	۳۱.....
ج) سایر نقض های جدی حقوق بشر دوستانه بین المللی.....	۳۲.....
۲- جنایات موضوع قوانین سیرالئون.....	۳۶.....
بند دوم : صلاحیت زمانی.....	۳۷.....

۳۸	۱- شرط عفو در موافقت نامه صلح لومه
۳۸	۲- حدود صلاحیت زمانی
۴۰	بند سوم : صلاحیت شخصی
۴۰	۱- اشخاص دارای سنگین ترین مسئولیت
۴۲	۲- مسئولیت سران کشورها
۴۹	۳- مسئولیت کیفری فردی و مسئولیت فرماندهی
۴۹	۴- مسئولیت ناشی از عمل مجرمانه مشارکتی
۵۲	۵- مسئولیت کیفری فردی کودکان و نوجوانان
۵۵	بند چهارم : صلاحیت متقارن
۵۵	بند پنجم : صلاحیت در خصوص منع تعقیب و محاکمه مجدد
۵۷	بخش دوم : ساختار و آیین دادرسی دادگاه
۵۸	فصل اول : ساختار دادگاه
۵۸	بند اول : شعب
۵۹	۱- ترکیب شعب
۶۰	۲- غیبت ، استعفا و جایگزینی قضات
۶۰	۳- ساختار شعب
۶۲	۴- شورای قضات
۶۲	۵- سلب صلاحیت قضات
۶۳	بند دوم : دفتر دادستانی
۶۳	۱- سازمان دفتر دادستانی
۶۴	۲- تکالیف و اختیارات دادستان
۶۵	۳- اختیارات دادستان
۶۵	الف) صلاحیت در خصوص کودکان زیر ۱۸ سال

٦٦	ب) محدودیت های اختیارات دادستان.....
٦٧	بند سوم : دفتر دادگاه.....
٦٧	١- وظایف وانتصاب مدیر دفتر.....
٦٨	٢- واحد شهود و قربانیان.....
٦٩	بند چهارم : بخش دفاع.....
٦٩	١- سازمان بخش دفاع.....
٧٠	٢- وظایف بخش دفاع.....
٧١	٣- وکیل تسخیری.....
٧٤	فصل دوم : آیین دادرسی دادگاه.....
٧٤	بند اول : تحقیقات دادگاه.....
٧٤	١- اختیارات تحقیقی دادستان.....
٧٥	٢- تدابیر موقتی.....
٧٨	٣- حقوق مظنونین و متهمین.....
٧٩	بند دوم : تشریفات قبل از محاکمه.....
٧٩	١- کیفرخواست.....
٨١	٢- احکام، دستورات و قرارها.....
٨٤	٣- ارائه و تهیه دلایل و مدارک.....
٨٦	٤- شهادت و گواهی خارج از دادگاه.....
٨٧	٥- درخواست های مقدماتی.....
٨٨	بند سوم : تشریفات محاکمه و دادرسی.....
٨٨	١- مقررات عمومی.....
٩١	٢- قواعد و مقررات رسیدگی.....

۹۵	۳- مدیریت طرح ادعا در دادگاه.....
۹۶	۴- طرح دعوا (ادعا).....
۹۷	۵- مشورت و صدور حکم.....
۹۸	بند چهارم : اصول وقواعد حاکم بر ادله اثبات دعوا
۹۸	۱- مقررات کلی.....
۹۹	۲- شهادت شهود.....
۱۰۱	۳- شهادت کذب و دروغ بر اساس اعلامیه رسمی.....
۱۰۲	۴- اقرار.....
۱۰۳	۵- پذیرش حقایق مشهود.....
۱۰۴	۶- شهادت شهود خبره و متخصص.....
۱۰۵	۷- رد ادله.....
۱۰۵	۸- اصول حاکم بر ادله اثبات در مورد پرونده های آزار جنسی.....
۱۰۶	۹- محرمانه بودن ارتباطات وکیل و موکل.....
۱۰۷	بند پنجم : همکاری با دولتها
۱۰۷	۱- تعهدات دولتها.....
۱۰۷	الف) سیرالتون.....
۱۰۷	ب) سایر دولتها.....
۱۰۸	۲- درخواست ها ، احکام و دستورات.....
۱۰۸	الف) درخواست ها.....
۱۱۰	ب) احکام و دستورات.....
۱۱۱	۳- تعویق انداختن.....
۱۱۳	نتیجه گیری
۱۱۷	ضمایم

- ضمیمہ اول: موافقت نامہ صلح لومہ ۱۱۸
- ضمیمہ دوم: موافقتنامہ سازمان ملل متحد و دولت سیرالئون ۱۲۰
- ضمیمہ سوم: قانون (تصویب) موافقت نامہ دادگاہ ۱۲۹
- ضمیمہ چہارم: نمونہ کیفر خواست چارلز تیلور ۱۷۲
- ضمیمہ پنجم: نمونہ استرداد کیفرخواست فودی سانکو ۱۸۴
- منابع ۱۸۸

سیرالئون کشوری است واقع در آفریقای غربی که از ۲۳ مارس ۱۹۹۱ میلادی درگیر جنگ داخلی خونینی شد. این جنگ زمانی آغاز شد که جبهه متحدانقلابی^۱ به رهبری فودی سانکو^۲ و از هم پیمانان چارلز تیلور^۳ (رئیس جمهور وقت لیبریا بین سال های ۱۹۹۷-۲۰۰۳) و رهبر جبهه میهنی لیبریا، که مأمور ایجاد جنگ داخلی در سیرالئون بود از لیبریا وارد این کشور شد و به مناطق الماس خیز مرزی حمله نمود. تاکتیک و رزم آرای جبهه متحد انقلابی وحشیانه، بی هدف و کورکورانه بود که تیرباران کردن، سربریدن و قطع اندام قربانیان در سالهای آتی مشخصه‌ای از این حملات بود.^۴

ظرف یک ماه جبهه متحد انقلابی موفق به کنترل و تصرف شرقی ترین بخش کالیحان^۵ شد و پس از آن شروع به استحکام بخشیدن به کنترل خود بر جنوب شرقی سیرالئون نمود^۶. یک سال بعد رئیس دولت وقت، جوزف مومو^۷ بوسیله گروهی از افسران جوان به رهبری کاپیتان والتین استراسر^۸ ۲۹ ساله که در رأس شورای حکومتی موقت ملی^۹ قرار داشت ساقط شد.

علیرغم امیدهای اولیه پایان جنگ، درگیری تحت رهبری این شورا ادامه یافت. هر دو طرف ضمن وارد ساختن تلفات و جراحات به یکدیگر و مردم غیرنظامی به زور کودکانی را بکار میگرفتند تا بعنوان نیروی نظامی از آنها استفاده کنند. تا اوایل سال ۱۹۹۵، جبهه متحد انقلابی به چند مایلی شهر فری تاون، پایتخت سیرالئون، رسید، و در همین زمان شورای حکومتی موقت ملی مزدورانی را به خدمت گرفت، این مزدوران در ماه می ۱۹۵۵ با توجه به تکنیک و تاکتیک نظامی بالا وارد سیرالئون شدند و توانستند تا سال ۱۹۹۶ دسترسی جبهه متحد انقلابی را از منابع الماس عقب نگهدارند.^{۱۰}

در ژانویه سال ۱۹۹۶ واسر توسط ژنرال جولوس مادابیو^{۱۱} دومین نفر از دولت ناشی از کودتا سرنگون شد مادابیو روند مذاکرات را که از سال ۱۹۹۵ شروع شده بود از سر گرفت و در این بین، فشار افکار عمومی منجر به اصلاحات دمکراتیک شد و انتخابات ریاست جمهوری در مارس همان سال برگزار گردید و سرانجام در ۲۷ فوریه ۱۹۹۶ حزب مردم به رهبری احمد تیجان کابا^{۱۲} به قدرت

1. Revolutionary United Front (RUF).
2. Foday Sabana Sankoh.
3. Charles Ghankay Taylor.
4. Amnesty International, Africa (Regional Country Index), AI Report 1999: Sierra Leone.
5. Kaliahun District.
6. www.cryfreetown.org/gos.html.
7. Joseph Momoh.
8. Valentine Strasser.
9. National Provisional Ruling Council (NPRC).
10. www.salonlive.com/sl1new/aboutsl.asp.
11. Julius Maada Bio.
12. Ahmad Tejan Kabbah.

رسید وی به مذاکرات و گفتگوهای صلح با جبهه متحد انقلابی ادامه داد که حاصل این مذاکرات انعقاد موافقت نامه آبیجان^۱ بود که پایان جنگ و یکپارچه شدن جبهه متحد انقلابی را بعنوان یک حزب سیاسی اعلام می کرد.^۲

این صلح فقط شش ماه طول کشید در ماه می ۱۹۹۷ سرگرد جانی پل کروما^۳، زندانی که آشکارا در گذشته از شورشیان حمایت می کرد، ترتیب یک کودتا را داد. وی پس از آزادی و خلاصی از زندان قدرت را به دست گرفت و از جبهه متحد انقلابی دعوت کرد به دولت وی ملحق شود و بدین نحو اغتشاش و آشوب تمام عیار چندین ماه به طول انجامید تا جایی که شورشیان و سربازان متفقا جبهه واحدی را تشکیل و هواداران رئیس جمهور کابا را آماج حملات وحشیانه، قطع اندام، شکنجه و قتل قرار دادند.

درفوریه سال ۱۹۹۸، اکوموگ^۴ - نیروی حافظ صلح منطقه‌ای تحت حمایت جامعه اقتصادی کشورهای آفریقای غربی^۵ - فری تاون را تصرف کرده و رئیس جمهور کابا را دوباره به قدرت رساندند. متعاقباً نیروهای شورشی پس از بیرون رانده شدن از پایتخت، دوباره در ژانویه سال ۱۹۹۹ به فری تاون حمله کردند. و با برجای گذاشتن پنج هزار کشته و ربودن هزاران کودک به حومه شهر عقب نشینی کردند.

پس از این رویداد، موافقت نامه صلح لومه^۶ امضاء شد که تا می سال ۲۰۰۰ توانست تا حدودی درگیری ها را کاهش دهد و مع الوصف با وجودی که موافقتنامه یاد شده منافع جبهه متحد انقلابی را به خوبی تامین می نمود اما شورشیان بدان بسنده نکردند و این بار ۵۰۰ نفر از نیروهای حافظ صلح سازمان ملل^۷ را ضمن خلع سلاح ربودند^۸ که البته تمامی آنها تا ژوئیه همان سال با دخالت نیروهای انگلیسی آزاد شدند.

ذکر این نکته لازم است که هر چند نیروهای اکوموگ و نیروهای دیگر به نام کاماژور که از قبیله رئیس جمهور کابا بودند جهت اعاده قدرت به وی با نیروهای شورشی مبارزه می کردند لیکن شاهد هستیم این نیروها با بمباران کردن پایتخت و حملات کورکورانه و بدون تفکیک اهداف نظامی و غیرنظامی مانند شورشیان در جنایت علیه مردم مشارکت داشتند. در ماه نوامبر همان سال یک آتش بس سی روزه مورد توافق قرار گرفت که باعث پایین آمدن و کاهش شدید خشونت شد هرچند باعث از بین رفتن کامل آن نشد. لیکن بتدریج به خلع سلاح و ترخیص نیروها از خدمت نظامی شد.^۹

1. Abidjan Accord.

2. Ibid.

3. Major Johnny Paul Koroma.

4. Ecomog (Economic Community Monitoring Group), see, information about this group at: www.perspective.org/dirtier.html.

5. Economic Community of west African States (ECOWAS).

6. Lomé Accord, see full text at: www.sierra-leone-org/lomeaccord.html.

7. United Nation Observer Mission in Sierra Leone (UNOMSIL).

8. Linton. Suzannah, "Special Court for Sierra Leone, Documentation Center of Cambodia", (Dc Cam), third quarter, 2003, p.39

9. Fermé, Mariane. C, "The Underneath of Things: Violence, History and Everyday in Sierra Leone", Africa, Volume 72, issue2, p.324, 2002.

برآورد دقیق مجروحان و قربانیان این جنگ خونین مشکل می باشد با این وصف در این جنگ بنا بر آماری می توان حداقل به ۷۵۰۰۰ کشته و بی خانمان شدن یک سوم جمعیت ۵/۶ میلیون نفری سیرالئون اشاره کرد.^۱ که بیشتر این افراد مورد شکنجه، تجاوز و قطع اندام قرار گرفته و از آنان بعنوان سپر انسانی استفاده شد.^۲

وقایع فوق در نهایت منجر به تاسیس یک دادگاه بین المللی برای رسیدگی به این جنایات شد اما همانطور که میدانیم در حقوق بین الملل کشورها، دارای حاکمیتی برابر و مساوی هستند و نتیجه این برابری حاکمیت، اصل عدم مداخله کشورها یا سایر نهادها در امور داخلی یکدیگر می باشد. این اصل در ماده ۲ منشور سازمان ملل متحد متبلور شده است.^۳

مع الوصف با توسعه حقوق بین الملل و افزایش قلمرو اختیارات سازمانهای بین المللی، بویژه سازمان هایی که نظارت جدی در زمینه رعایت حقوق بشر، صلح و امنیت جهانی را به عهده دارند موجب شده تا اختیارات دولت ها محدود و معنای اصل مذکور دستخوش تغییر و تحول گردد.

زمانی که فعالیت سازمان های بین المللی پس از فروپاشی شوروی سابق و پایان جنگ سرد افزایش یافت، اموری که تا چند دهه قبل در زمره امور داخلی دولت ها محسوب می شد و ورود دولت ها و سازمان های بین المللی به چنین قلمروهایی ممنوع و خلاف حقوق بین الملل بود به مرور زمان جنبه بین المللی پیدا کرد به نحوی که به تدریج شاهد حضور و نقش مؤثر سازمان های بین المللی در عرصه داخلی کشورها هستیم تا جایی که امروزه کمتر موضوع و مسأله داخلی وجود دارد که اثر و جنبه بین المللی پیدا نکرده باشد. از جمله موضوع های حساسی که باعث عکس العمل سریع جامعه بین المللی می شود مسایلی هستند که صلح و امنیت بین المللی را با خطر مواجه می سازند.

دیگر در جنگ میان کشورها، صرف پیروزی یک کشور بر کشور دیگر و تحمیل خواسته های کشور غالب، ملاک عمل قرار نمی گیرد. بلکه دو کشور درگیر موظف به رعایت اصول و قواعد خاصی هستند که به قواعد حاکم بر جنگ^۴ موسوم می باشد. رعایت این قواعد و مقررات نه تنها در جنگ های بین المللی بلکه در جنگ های داخلی نیز الزامی است و عدم رعایت آن موجب مسئولیت بین المللی و محاکمه متخلفان از آن قواعد می شود. درگیری های مسلحانه داخلی در یوگسلاوی سابق^۵ و رواندا از جمله مسایلی بودند که شورای امنیت سازمان ملل متحد آنها را بعنوان تهدید و

1. Crutellire, Thierry, "The Special Court for Sierra Leone: The First Eighteen Months, International Center for Transitional Justice", March 2004, p.7.

2. Digiovanni, Janine, "Sierra Leone: Case Study", February 2007 at :www./sierra leone.htm

3. Charter of The United Nations, Article 2 para7, at :www.un.org/aboutun/charter/chapter1.html.

4. Jus in bello.

۵- دادگاه بین المللی کیفری یوگسلاوی سابق به موجب قطعنامه ۸۲۷ شورای امنیت سازمان ملل ایجاد شد. این قطعنامه در ۲۵ می ۱۹۹۳ در مواجهه با نقض های جدی حقوق بشر دوستانه بین المللی ارتکابی در سرزمین یوگسلاوی سابق از سال ۱۹۹۱ و بعنوان عکس العملی در مقابل تهدید علیه صلح و امنیت بین المللی توسط شورای امنیت تصویب شد. مقر این دیوان به دلایل امنیتی در لاهه هلند واقع است و وظیفه آن

نقض صلح و امنیت بین‌المللی شناخته است که پیرو آن دادگاه‌های رسیدگی به جرایم افراد مسئول
نقض جدی حقوق بشر دوستانه در شهرهای لاهه هلند و آروشای تانزانیا تشکیل شد.^۱

در خصوص جنایات صورت گرفته در کامبوج و تیمور شرقی نیز سازمان ملل واکنش نشان
داد. زمانی که خمرهای سرخ^۲ در سال ۱۹۷۵ در کامبوج قدرت را در دست گرفتند، در چهار سال
ترور و خشونت، بالغ بر یک میلیون نفر را قتل عام کردند.

لذا سازمان ملل طی ۵ سال مذاکره با دولت کامبوج نهایتاً در ۱۷ مارس ۲۰۰۳ برای تأسیس
دادگاه ویژه‌ای برای محاکمه رهبران خمرهای سرخ دولت کامبوج به توافق رسید.^۳

در سال ۱۹۷۵ دولت اندونزی به تیمور شرقی تجاوز کرد. سازمان ملل هرگز حاکمیت اندونزی بر
تیمور شرقی را به رسمیت نشناخت و در سال ۱۹۹۹ همه پرسی را که مردم تیمور شرقی بموجب آن
به استقلال تیمور شرقی رأی دادند، سازماندهی کرد. در پاسخ، نیروهای مسلح ملی اندونزی و شبه
نظامیان تیموری طرفدار دولت بیش از ۲۰۰۰ نفر از اهالی تیمور را به قتل رساندند و بیش از
۵۰۰،۰۰۰ نفر از مردم تیمور شرقی مجبور به ترک خانه‌های خود کردند. نهایتاً دولت اندونزی تحت
فشار بین‌المللی، دادگاه ویژه حقوق بشر تیمور شرقی را برای محاکمه مسئولین خشونت تأسیس کرد،
و برای انتقال قدرت^۴ در تیمور شرقی واحد تحقیقات جرایم جدی^۵ را برای تحقیق و تعقیب پرونده
ها در دادگاه بخش دیلی^۶، پایتخت تیمور شرقی ایجاد کرد.^۷

در هر جامعه‌ای که در آن رژیم‌های سرکوبگر یا شورش‌های مسلحانه وجود داشته است اغلب
چگونگی برخورد با میراث و تبعات مربوط به نقض حقوق بشر به صورت یک مساله مطرح بوده که
کشور سیرالئون نیز از این نمونه است این کشور یکی از فجیع‌ترین جنگ‌های شورشی را که جهان
هرگز به خود ندیده بود تجربه کرده بطوری که بر اساس گزارش منتشره در ژانویه ۲۰۰۲، پنجاه و سه
درصد از زنان و دختران آواره که با نیروهای شورشی و جبهه متحد انقلابی برخورد داشتند یکی از
اشکال خشونت جنسی را تجربه کردند.^۸

محاکمه اشخاص مسئول جرائم و نقض‌های جدی حقوق بشر دوستانه بین‌المللی، اجرای عدالت در مورد قربانیان، ممانعت از وقوع جرائم
بیشتر و کمک به استقرار صلح به وسیله تشویق و حمایت از آشتی و سازش در یوگسلاوی سابق می‌باشد. برای اطلاعات بیشتر رجوع شود
به: www.un.org/icty/cases/fact_sheets/generalinfo-e.html.

۱- دادگاه بین‌المللی کیفری رواندا توسط شورای امنیت با تصویب قطعنامه ۹۵۵ در ۸ نوامبر ۱۹۹۴ به علت وقوع نقض‌های جدی حقوق بشر
دوستانه بین‌المللی به منظور تعقیب و محاکمه عاملان جنایات کشتار جمعی و دیگر موارد نقض حقوق بین‌الملل بشردوستانه در فاصله اول
ژانویه تا ۳۱ دسامبر ۱۹۹۴ در خاک رواندا ایجاد شد. این دادگاه همچون دادگاه کیفری یوگسلاوی سابق از اختیارات فصل هفتم منشور
سازمان ملل برخوردار بوده و مقر آن در آروشا، پایتخت جمهوری تانزانیا قرار دارد. برای اطلاعات بیشتر نگاه کنید به:
www.org/ict/English/generalinfo/intro.html

2. Khemers Rouge .

3. Special Tribunal for Cambodia at : www.globalpolicy.org/injustice/Camidex.html.

4. United Nation Transitional Administration (UNTAET) .

5. Serious Crimes Investigation Unit (SCIU) .

6. District Court of Dili.

7. Ad-Hoc Court for East Timor at : www.globalpolicy.org/injustice/etimorindx.html.

8. UN office for the Co – Ordination of the Humanitarian Affairs (OCHA), Sierra Leone, Integrated.
Regional Information Network (IRIN), Focus on the Challenge of reconciliation, Free town, 15, July ,

از زمان تشکیل محاکم نظامی نورنبرگ و توکیو در پایان جنگ جهانی دوم، به ترتیب در ۱۸ دسامبر ۱۹۴۵ و ۱۹ ژانویه ۱۹۴۶ دادگاه‌های ویژه بین‌المللی یا دادگاه‌های ملی تحت رهبری جامعه بین‌المللی برای تعقیب و محاکمه افراد مسئول نقض جدی کنوانسیون‌های چهارگانه ژنو مصوب ۱۲ آگوست ۱۹۴۹ ایجاد شده‌اند که وظیفه اصلی این دادگاهها تعقیب و محاکمه مرتکبین جنایات جنگی، جرائم علیه بشریت، نسل‌کشی و سایر نقض‌های حقوق بشر دوستانه بین‌المللی بوده است.

اما جامعه بین‌المللی دلایل محکم و قوی برای ایجاد دادگاه کیفری سیرالئون داشت:

نخست؛ ماهیت و میزان فجایع ارتكابی در سیرالئون از سال ۱۹۹۱، و به عبارتی نقض‌های جدی حقوق بشر دوستانه بین‌المللی بر اساس کنوانسیونهای چهارگانه ژنو مصوب ۱۲ آگوست ۱۹۴۹ و پروتکل‌های الحاقی آن،

دوم؛ توافق طرفین بر اساس موافقت‌نامه آبیجان، بر احترام به قواعد و رسوم جنگ^۱.

سوم؛ اینکه تشکیل محاکم بین‌المللی کیفری یوگسلاوی سابق و رواندا اقبال جهانی و رویه قابل توجهی را ایجاد کرده بود.

تصمیم سازمان ملل مبنی بر این که تأسیس و تشکیل چنین محاکمی به استقرار و حفظ صلح کمک خواهد کرد، اهمیت زیادی دارد. پس از تشکیل این محاکم، تصویب اساسنامه رم در ۱۷ ژوئیه ۱۹۹۸ به منظور ایجاد دیوان کیفری بین‌المللی^۲ خود باعث می‌شد که جامعه بین‌المللی نتواند به سادگی از وضعیت سیرالئون چشم‌پوشی نماید.

ایجاد این دادگاه که با اهتمام شورای امنیت سازمان ملل بوده نمایانگر توجه وافی جامعه بین‌المللی به اجرای عدالت کیفری و تحول سیاست جنایی سازمان ملل متحد برای مقابله با ریشه‌های بحران‌های فاجعه‌بار جهانی است یعنی اجرای عدالت و محقق ساختن حقوق قربانیان نقض‌های گسترده و سیستماتیک حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه و تلاش در جهت تشفی خاطر و التیام زخم‌های قربانیان و بازماندگان جنایات فجیع در سیرالئون و مجازات عاملان و مرتکبین این گونه جنایات و خشونت‌ها دانست.

روش تحقیق در رساله حاضر به صورت کتابخانه‌ای بوده است و اطلاعات حاصله به صورت توصیفی و تحلیلی ارائه می‌شوند. این رساله در دو بخش تهیه شده است. بخش اول درخصوص مبانی حقوقی و صلاحیت‌های دادگاه کیفری سیرالئون بحث می‌کند. بخش دوم رساله اختصاص به ساختار و آیین دادرسی این دادگاه دارد.

2002, in Mellan, Mark, "The Challenge of Justice and Reconciliation", Monograph No80, Chapter 8, March 2003, p.4.

۱- ماده ۲۱ پیمان آبیجان مقرر می‌دارد که طرفین توافق می‌نمایند اصول و قواعد حقوق بشر دوستانه بین‌المللی را محترم و لازم‌الرعايه تلقی نمایند. برای بررسی متن کامل این پیمان بنگرید به: ←

www.sierra-leone.org/abidjanaccord.html/

2. International Criminal Court.

بخش اول:

سیرتاریخی، مبانی حقوقی و صلاحیت های دادگاه

بخش حاضر در دو فصل ارائه می شود. فصل اول در خصوص مبانی حقوقی دادگاه بحث می کند. در فصل دوم صلاحیت های دادگاه مورد بحث و بررسی قرار می گیرد.

فصل اول: سیرتاریخی و مبانی حقوقی دادگاه

برخلاف دادگاه های یوگسلاوی سابق و رواندا، مبنای حقوقی دادگاه کیفری سیرالئون یک موافقت نامه دو جانبه است. این دادگاه نهادی مبتنی بر معاهده و منحصر بفرد می باشد که به موجب موافقت نامه منعقد شده بین سازمان ملل و دولت سیرالئون ایجاد شد. همچنین برخلاف دادگاه های یوگسلاوی سابق و روندا، مقر دادگاه سیرالئون در فری تاون، پایتخت دولتی قرار دارد که جنایات، تجاوز و قتل و غارت ها در آن واقع شده اند. با این وجود، این دادگاه به صورت مستقل و خارج از حیطه فعالیت قوه قضائیه سیرالئون اقدام می کند. که به تفصیل بدان اشاره خواهد شد. در اینجا ابتدا به فرایند تاریخی تأسیس دادگاه ویژه سیرالئون خواهیم پرداخت.

بند اول: نامه رئیس جمهور سیرالئون به رئیس شورای امنیت سازمان ملل

در ۱۲ ژوئن ۲۰۰۰ احمد تیجان کابا، رئیس جمهور سیرالئون از دبیر کل سازمان ملل برای ایجاد دادگاه ویژه سیرالئون تقاضای مساعدت و کمک کرد. این نامه متعاقباً به صورت رسمی به شورای امنیت سازمان ملل ارسال و در ۱۰ آگوست ۲۰۰۰ بعنوان سند سازمان ملل منتشر شد.^۱ در این نامه، رئیس جمهور کابا، از طرف مردم و دولت جمهوری سیرالئون، درخواست کرد که دادگاهی به منظور تعقیب و محاکمه اعضای جبهه متحد انقلابی و سایر گروه های شورشی، که مسئول ارتکاب جرایم علیه مردم سیرالئون و گروگانگیری نیروهای حافظ صلح سازمان ملل بودند، ایجاد شود.

براساس این نامه، دادگاه تا حد بسیار زیادی مشکل محاکم داخلی سیرالئون برای تحت تعقیب قراردادن و محاکمه مجرمانی که در طی نه سال مخاصمه و جنگ در سیرالئون به علت نبود منابع مالی کافی، متخصص و کارشناس، وجود مصونیت و سکوت و نقص در حقوق کیفری سیرالئون بلامتکلیف مانده بود جبران و حل می کرد. در این دادگاه پیش بینی شده بود که محاکمات، آزاد، منصفانه، بیطرفانه و شفاف خواهند بود. رئیس جمهور کابا از شورای امنیت سازمان ملل درخواست کرد تا ایجاد دادگاهی همردیف با محاکم بین المللی یوگسلاوی سابق و رواندا را بررسی کند.^۲ چارچوب دادگاه ویژه سیرالئون منضم به این نامه بود که پیشنهادهایی راجع به جنبه های اصلی عملکرد و وظیفه دادگاه از جمله چگونگی تأسیس، صلاحیت دادگاه، مکان و مقر دادگاه و را بیان می داشت.

1. Letter from the President of Sierra Leone to the President of the United Nations Security Council annexed to the Letter dated 9 August 2000 from the Permanent Representative of Sierra Leone to the United Nations addressed to the President of the Security Council, UN Doc. S/2000/786.
2. Avril, McDonald, "Sierra Leone's Shoestring Special Court International Review of The Red Cross", Vol. 84, No. 845, March, 2002, p.124.

بخش اول از این سند که تحت عنوان « دادگاه ایجاد شده توسط شورای امنیت سازمان ملل » بود و توصیه ابراز شده در متن نامه را تکرار می کرد و از این موضوع و مسأله دفاع می کرد که دادگاه باید توسط شورای امنیت با ملاحظه نیازها و شرایط خاص و وضعیت سیرالئون ایجاد شود.^۱ این سند همچنین مشارکت مستقیم شورای امنیت در تأسیس واقعی دادگاه را پیشنهاد کرده و تقاضا می کرد که بلافاصله پس از تصویب قطعنامه مربوط به تأسیس دادگاه، شورای امنیت یک گروه تحقیقی دارای عملکرد سریع را برای تعیین و کشف و بررسی حدود مقررات نقض شده و جنایات ارتكابی و نیز امکانات لازم در سیرالئون برای تضمین اجرای عدالت به فری تاون اعزام نماید.

براساس ساختار مذکور در این سند پیشنهادی، دادگاه تمرکز خود را برای محاکمه افراد مسئول جنایات ارتكابی در سیرالئون قرار می دهد از اینرو تعداد متهمین و افراد تحت تعقیب، عمدتاً محدود به افرادی خواهند بود که در سمت های رهبری سیاسی و نظامی درگیری قرار داشته اند.

دادگاه بر اساس این ترکیب پیشنهادی، از صلاحیت زمانی باز برای تحت تعقیب قرار دادن تجاوزات و تعدیات آینده و محتمل الوقوع تا بازگشت صلح و امنیت در سیرالئون برخوردار خواهد بود.

صلاحیت موضوعی دادگاه شامل جرائم موضوع حقوق بین الملل و قوانین کیفری سیرالئون می باشد و این جرائم شامل جنایت علیه بشریت، نقض حقوق بشر دوستانه بین المللی و جنایات جنگی از جمله جرائم علیه اموال و اشخاص مشغول کمک های بشر دوستانه و مأموریت های حفظ صلح خواهد بود. جرائم موضوع قوانین سیرالئون شامل جرائم کیفری سنگین خواهد بود. که در ماده ۵ اساسنامه دادگاه به آن اشاره شده است.

این چارچوب پیشنهادهایی در خصوص ترکیب واقعی دادگاه ارائه می کند. همچنین ایجاد شعبه بدوی به تصدی قضاتی از آفریقای غربی و سایر کشورهای جهان را پیش بینی می کرد. دادگاه، شعبه تجدیدنظر جداگانه ای نخواهد داشت، در عوض شعب تجدیدنظر محاکم یوگسلاوی سابق و رواندا براساس این چارچوب می تواند تجدیدنظر و پژوهش از تصمیمات دادگاه ویژه را مورد رسیدگی قرار دهند. به علاوه، این سند پیشنهاد می کند که به منظور تعقیب مجرمان و تحقیق جرائم دو دادستان انتخاب شوند که با هم همکاری می کنند. دادستان کل سیرالئون^۲ بعنوان همکار دادستان، این دادگاه عمل خواهد کرد. دادستان همکار توسط نهاد بین المللی انتخاب خواهد شد و باید تضمین نماید که جامعه بین المللی برای جرائم بین المللی ارتكابی علیه نیروهای حافظ صلح نماینده خواهد داشت.

1 Scharf, Michael P., "The Special Court for Sierra Leone", American Society of International Law, Insights, October 2000.

2. Attorney General of Sierra Leone.

این نظام پیش‌بینی می‌کرد که دادگاه برای تشریفات زمان دادرسی و پیش از دادرسی در سیرالئون نشست خواهد داشت. با این وجود، دادگاه در صورتی که امنیت اقتضا کند می‌تواند در خارج از سیرالئون هم نشست برگزار کند.

دووم: قطعنامه شماره ۱۳۱۵ شورای امنیت سازمان ملل

بلافاصله پس از انتشار نامه رئیس جمهور کابا بعنوان سند رسمی سازمان ملل متحد، اعضای شورای امنیت شروع به مذاکرات رسمی برای ارایه پاسخ نمودند، پس از مذاکرات متوالی درخصوص پیش نویس های مطرح شده توسط ایالات متحده و گفتگوهای رسمی با دولت سیرالئون، نهایتاً در ۱۴ آگوست ۲۰۰۰، شورای امنیت قطعنامه ۱۳۱۵ را در مورد ایجاد دادگاه تصویب کرد.^۱

این قطعنامه از درخواست رئیس جمهور کابا برای ایجاد مکانیسم رسیدگی در سیرالئون حمایت و ترکیب و عناصر لازم برای کارآیی و عملکرد مناسب دادگاه را پیشنهاد البته قطعنامه در مورد مسأله مشارکت سازمان ملل در این فرایند، آشکارا از پذیرش ایجاد دادگاه همچون سایر محاکم بین‌المللی یا نهاد فعال تحت حمایت مالی سازمان ملل امتناع کرد.

عوامل مختلفی برای رسیدن به این تصمیم کمک کردند. بایستی یادآور می‌شود که درخصوص دو محکمه بین‌المللی سابق در میان اعضای شورای امنیت نارضاایتی گسترده وجود داشت. علاوه بر این، برخی اعضا با آنکه آماده حمایت از قطعنامه بودند ولی آمادگی پذیرش مسئولیت مالی یا سایر مسئولیت های ناشی تأسیس دادگاه را بعنوان یک رکن فرعی سازمان ملل متحد نداشتند به همین صورت فقدان منابع مالی و افراد متخصص، وجود عفو و مصونیت، سکوت یا نقص مقررات در قوانین کیفری سیرالئون از موانع عمده ایجاد دادگاه بعنوان بخشی از قوه قضائیه سیرالئون بودند.^۲

بنابراین قطعنامه یاد شده فکر دادگاه ویژه ابداعی و دوگانه ملی - بین‌المللی را مطرح کرد. باید گفت دادگاهی با ماهیت منحصر بفرد در حال پایه‌ریزی بود که شبیه آن تا آن موقع وجود نداشت. بندهای آغازین قطعنامه ۱۳۱۵، اصل مسئولیت کیفری فردی و عزم راسخ جامعه بین‌المللی برای محاکمه مسئولین جرائم و نقض‌های جدی حقوق بشردوستانه بین‌المللی را یادآوری می‌کند. در ادامه، مقدمه قطعنامه اعلام می‌دارد با پذیرش این فکر که عدالت جزء ضروری و اصلی صلح پایدار می‌باشد در مورد سیرالئون ایجاد نظام معتبر و مطمئن عدالت و پاسخگو و مسئول برای جرائم جدی ارتكابی در این کشور به مصونیت مجرمان از مجازات پایان داده و به فرایند صلح و آشتی ملی و استقرار مجدد صلح کمک خواهد کرد.

1. S.C.Res.1315, 4186th meeting. UN doc. S/Res / 1315 (2000).
2. Allieu, Kanu, Ibrahim, and Georgia Tortora, "Legal Basis of the Special Court, No Peace Without Justice", Lawyer's Guide To the Special Court for Sierra Leone, 2002, pp.13-17.

بند پنجم مقدمه، با اشاره به موافقت نامه صلح لومه، به این نکته تاکید می‌کند که با امضای این موافقت نامه، نماینده ویژه دبیرکل، بیانیه‌ای به آن منضم کرده است که براساس آن سازمان ملل، مقررات عفو مندرج در صلح لومه را قابل اعمال به جرایم بین‌المللی از جمله نسل‌کشی (ژنوسید)، جرائم علیه بشریت، جرائم جنگی و سایر نقض‌های جدی حقوق بشر دوستانه بین‌المللی نمی‌داند.^۱ نهایتاً بند آخر قطعنامه بدون اشاره به فصل هفتم منشور ملل متحد، وضعیت سیرالئون را بعنوان وضعیتی که تهدید علیه صلح و امنیت بین‌المللی در منطقه خواهد بود اعلام می‌کند. هر چند اختیارات و تکالیف مقرر در فصل هفتم منشور که در متن پیش‌نویس اولیه قطعنامه قید شده بود، لیکن علیرغم خواست دولت سیرالئون و دبیر کل سازمان ملل این قید از متن نهایی حذف شد.^۲ بنابراین الزام حقوقی دول عضو به منظور همکاری برای تأسیس دادگاه از بین رفت.^۳

درحالی که شورای امنیت تصمیم به حمایت از درخواست رئیس‌جمهور کابا برای ایجاد دادگاه ویژه سیرالئون گرفت، با این وجود ایده تأسیس دادگاهی همچون محاکم بین‌المللی کیفری سازمان ملل و ایجاد تعهد برای سازمان ملل به منظور مشارکت مستقیم در فعالیت دادگاه را رد کرد. بدین معنی که براساس قطعنامه ۱۳۱۵، دادگاه به واسطه قطعنامه شورای امنیت بعنوان رکنی فرعی مثل دادگاه‌های یوگسلاوی سابق و رواندا که تحت مدیریت سازمان ملل است و از بودجه منظم سازمان ملل تأمین مالی می‌شوند، نخواهند بود بلکه نهادی مستقل و منحصر بفرد است که مبنای حقوقی آن موافقت نامه صلح می‌باشد.

بند ۱ قسمت اصلی قطعنامه از دبیرکل سازمان ملل درخواست می‌کند تا با دولت سیرالئون برای تأسیس دادگاه به صورت مستقل مذاکره کند. این موضوع رویکرد و رهیافتی متفاوت را در مقایسه با تأسیس و تشکیل دادگاه‌های بین‌المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق و رواندا را نشان داد بدین معنا که دولت‌های این کشورها در ایجاد دادگاه‌ها دخیل نبودند و اساسنامه آنها نیز بدون مشارکت دول مذکور و توسط دبیرخانه سازمان ملل تهیه و به تصویب شورای امنیت رسید.^۴

قطعنامه ۱۳۱۵ از دبیر کل درخواست می‌کند ظرف ۳۰ روز روند اجرای قطعنامه و پیشرفت مذاکرات با دولت سیرالئون را گزارش کند. در این درخواست تاکید شده است که دبیر کل در گزارش خود، سایر مسایل و موضوع‌های مربوط به تشکیل دادگاه از جمله محل و مقر دادگاه، صلاحیت زمانی، امکان ارجاع درخواست‌های تجدیدنظر به شعب استیناف دادگاه‌های یوگسلاوی

1. U.N.Doc. S/1999/236, Para. 7.

2. Allieu. Kanu, Ibrahim, and Georgia. Tortora., loc.cit.

۳- براساس فصل هفتم منشور سازمان ملل متحد، شورای امنیت مسئول مشخص نمودن وجود تهدید علیه صلح، نقض صلح یا فعل تجاوز است. لذا چنانچه شورای امنیت به این نتیجه برسد که وضعیتی براساس فصل هفتم وجود دارد، می‌تواند براساس ماده ۴۸ منشور سازمان ملل متحد تصمیمات الزام آور بر کلیه دول عضو اتخاذ کند. کوتاهی اعضاء سازمان اجرای تصمیمات یا تدابیر مندرج در فصل هفتم به معنای نقض تعهدات منشور ملل متحد و نهایتاً موجد مسئولیت بین‌المللی برای دولت خاطی می‌باشد.

4. Security Council Resolution 1315 (2000), *op.cit.* para 7.

سابق و رواندا را مورد بررسی قرار دهد. به علاوه این قطعنامه از دبیرکل که در گزارش خود با توجه به فقدان پشتوانه مالی حتی به صورت جزئی و کمک ها و حق عضویت های ارزیابی شده دول عضو، ضمن برآورد مقدار و میزان کمک های داوطلبانه، ملزومات و خدمات لازم برای فعالیت دادگاه را توصیه نماید.

باید گفت این قطعنامه بازگشت کاملی به قطعنامه ۱۲۶۰ مصوب ۲۰ آگوست ۱۹۹۹ شورای امنیت در مورد سیرالئون بود که^۱ از امضای موافقت نامه صلح لومه که هدفش به پایان رساندن ۹ سال جنگ در سیرالئون بود، استقبال و حمایت کرده و از تلاش های مجدانه دولت سیرالئون برای رسیدن به صلح از طریق اقدامات و تدابیر قانونی که قبلاً در جهت اجرای موافقت نامه صلح اتخاذ شده تمجید می کرد.^۲

بند سوم: گزارش دبیرکل سازمان ملل در خصوص تاسیس دادگاه

در ۴ اکتبر سال ۲۰۰۰، در اجرای قطعنامه ۱۳۱۵، دبیرکل گزارش خود را در مورد تاسیس و تشکیل دادگاه تسلیم، شورای امنیت کرد.^۳ دبیر کل و دولت سیرالئون در نیویورک و فری تاون، موارد مندرج در قطعنامه شورای امنیت را بررسی نموده و پیشنهادهایی راجع به موضوع هایی که شورای امنیت، درخواست بررسی آنها را کرده بود، ارائه نمودند. پیش نویس موافقت نامه و اساسنامه دادگاه نیز منضم به این گزارش بود.

گزارش دبیرکل به دو بخش اصلی تقسیم شده است؛ بخش اول، ماهیت و ویژگی دادگاه، صلاحیت آن از جمله صلاحیت شخصی، زمانی و ذاتی یا موضوعی، ساختار سازمانی شامل شعب و فرایند تجدیدنظر از آراء شعب، دفتر دادستانی و دفتر دادگاه، اجرای احکام و مجازات ها در قلمروی دول ثالث و انتخاب دولت مقرر را بررسی می کند و در بخش دوم به ترتیبات عملی دادگاه و مکانیسم مالی آن پرداخته می شود.

۱. بخش اول گزارش

مطابق گزارش دبیر کل از آنجا که ماهیت و مبنای حقوقی دادگاه از یک معاهده ناشی می شود؛ لذا دادگاه نهادی خاص و منحصر بفرد بوده و در هیچ یک از نظام های حقوقی موجود جای

1. Security Council Resolution 1260, S/res/1260 (1999), 20 Augst 1999.

۲. در زمان امضای موافقت نامه صلح لومه در ۸ ژوئیه ۱۹۹۹ این موضوع توسط سازمان ملل متحد، دولت سیرالئون و دولت های دیگر از جمله ایالات متحده آمریکا و بریتانیا مورد قبول واقع شد که لازمه صلح، مصونیت و عفو مطلق تمام افرادی می باشد که خشونت و جرائم جدی علیه حقوق بشر دوستانه بین المللی مرتکب شده اند لیکن نماینده سازمان ملل بیانیه ای مبنی بر این که سازمان ملل اعتبار عفو در خصوص جرائم جنگی، جرائم علیه بشریت یا نسل کشی را به رسمیت نمی شناسد به این موافقت نامه اضافه نمود.

3. Report of the Secretary – General on the Establishment of a Special Court for Sierra Leone, U N Doc. S/2000/915.